

Державна політика у сфері пенсійного забезпечення України

Мирослава Герасименко

магістрантка спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: HerasymenkoMM@krok.edu.ua

Сфера пенсійного забезпечення є невід'ємною складовою державної соціальної політики та характеризує виконання державою свого соціального призначення та визначає рівень стабільності в суспільстві. Системи пенсійного забезпечення в країнах світу та в Україні перебувають у стані постійного реформування, що зумовлює необхідність постійного моніторингу та дослідження для можливості майбутніх реформувальних та покращувальних, а також вирішення проблем, які виникають внаслідок існування низки протиріч у теорії та практиці соціального захисту населення, незбалансованого розвитку соціальних інститутів держави, змін соціально – демографічного стану населення в країні та викликів й загроз з боку зовнішнього впливу.

Питання пенсійного забезпечення завжди залишається актуальним для будь-якої країни цікавило багатьох науковців: В.І. Грушко [1], С.М. Лаптев [1], І.І. Румик [1], А.М. Марущак [1], Л.І. Шалієвська[3], та інші.

У підручнику В.І. Грушко, висвітлені теоретичні та практичні засади розвитку пенсійного забезпечення в Україні, а також інших країнах світу.

Розглядаються солідарна, накопичувальна системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та система недержавного пенсійного страхування [1].

Монографія Л.І. Шалієвська присвячена вирішенню наукових завдань, пов'язаних з розробкою теоретико-методичних та практичних рекомендацій щодо удосконалення інструментарію оцінювання пенсійного забезпечення. [3].

Аналіз досліджень за даною темою дозволяє зробити висновки про те, що в науковій літературі ще недостатньо висвітлені питання щодо сутності та значимості пенсійного забезпечення в країні та суспільстві у системі соціального захисту населення України.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні соціального захисту та державної політики цього напрямку на основі аналізу сучасного стану пенсійного забезпечення країни та розробка пропозицій щодо його покращення.

Питання пенсійного забезпечення для України є одним з найважливіших на сучасному етапі соціально – економічного розвитку [1]. Для суспільства дуже важливо відчувати підтримку та захист держави, особливо при виникненні сучасних викликів та обставин, що складаються в Україні [1].

Так за даними Міністерства соціальної політики [2], на початок 2023 року розподіл пенсій та її розміри виглядають наступним чином: для загальної версти населення, що складає 93,59% та отримують середню суму на місяць 4623 грн; для державних службовців – 0,21%, отримують середню суму на місяць

7499 грн; для військових та силовиків – 5,2%, отримують середню суму на місяць 9463 грн; для прокурорів – 0,06%, отримують середню суму на місяць 21572 грн; для суддів – 0,034%, отримують середню суму на місяць 96196 грн.

Таким чином, не зважаючи на інформування державою, населення, про загальні та спеціальні форми нарахування виплат та рівні при яких діє відповідна система нарахувань. [2], Іншою проблемою, що виникає в системі пенсійного забезпечення є швидкі темпи скорочення населення працездатного віку в Україні, що призводить до зменшення кількості платників єдиного соціального внеску, а кількість осіб пенсійного віку зростає.

Змінити ситуацію у сфері пенсійного забезпечення можливо шляхом збалансованої державної політики, а саме необхідно звести роль держави у функціонуванні пенсійних систем до формування і вдосконалення нормативно – правової основи діяльності пенсійних інститутів, створення необхідних умов для дії даної системи на практиці. Створення прозорої та чіткої і головне справедливої для кожного громадянина системи пенсійного забезпечення, за рахунок уніфікації на законодавчому рівні та чіткої прив'язки пенсійних виплат до внесків громадян у практичній площині. Слід забезпечити на рівні держави, фінансову стійкість пенсійної системи та її адаптації до мінливих викликів сучасного стану держави, за рахунок збільшення власних доходів пенсійного фонду України, шляхом економічного зростання, скорочення безробіття та підвищення заробітних плат. Важливим є вдосконалення нормативно – правової бази для створення дієвого механізму контролю функціонування пенсійних систем та зменшення ризиків злочинів й тіньового сектору.

Отже, державна політика України в сфері пенсійного забезпечення потребує вдосконалення та реформування, як на законодавчому рівні, так і на практичному рівні в контролі та виконанні. Політику у формуванні виплат слід проводити більш зрозуміло для населення, прозоро та справедливо. Ефективним механізмом в цьому буде досвід європейських країн. Однак варто й залишити солідарну систему, але вже не, як основну, а додаткову. Та головним аспектом у пенсійному забезпеченні завжди буде фінансова стійкість, яка є основою та запорукою можливості виконання соціальної політики держави.

Список використаних джерел

1. *Пенсійна система: Пенсійна система: (2019). підручник / В.І. Грушко, Ю.І. Скулиш, С.М. Лантєв, В.Г. Фатхутдінов, А.Й. Француз, І.І. Румик, О.О. Пилипенко; За ред. В.І Грушка, Ю.І. Скулиш; Університет «КРОК». 4-те вид., доп. і перероб. Київ, 512 с. https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/grushko_0003.pdf.*
2. *Пенсійна система України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B85.*
3. *Шалієвська Л. І. Пенсійне забезпечення в системі економічної безпеки держави: монографія. – Львів : «Растр-7», 2020. – 196 с. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3685>.*